

cato? Si veritatem dico vobis, quare non creditis mihi?

* 1. Ioann. 4. 6. 47. * Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.

48. Respondérunt ergo Iudæi, & dixerunt ei: Nónne benè dicimus nos quia Samaritanus es tu, & dæmónium habes?

49. Respondit Iesus: Ego dæmónium non habeo: sed honorifico Patrem meum, & vos inhonorastis me.

50. Ego autem non quæro glóriam meam: est qui quærat, & iudicet.

51. Amen, amen dico vobis: si quis sermónem meum servaverit, mortem non vidébit in ætérnum.

52. Dixerunt ergo Iudæi: Nunc cognovimus quia dæmónium habes. Abraham mortuus est, & Propheta: & tu dicis: Si quis sermónem meum servaverit, non gustabit mortem in ætérnum.

53. Numquid tu maior es patre nostro Abraham, qui mortuus est? & propheta mortui sunt. Quem te ipsum facis?

54. Respondit Iesus: Si ego glorifico me ipsum, glória mea nihil est: est Pater meus, qui glorificat me, quem vos dicitis quia Deus vester est,

55. & non cognovistis eum: ego autem novi eum: Et si dixero quia non scio eum, ero similis vobis, mendax. Sed scio eum, & sermónem eius servo.

56. Abraham pater vester exultavit ut vidéret diem meum: vidit, & gavisus est.

57. Dixerunt ergo Iudæi ad eum: Quinquaginta annos nondum habes, & Abraham vidisti?

58. Dixit eis Iesus: Amen, amen dico vobis, antequam Abraham fieret, ego sum.

59. Tulérunt ergo lapides, ut iacerent in eum: Iesus autem abscondit se, & exiit de templo.

CAPUT IX.

Iesus cæcum à nativitate sanat die sabbati; cuius miraculi occasione Pharisei Christo detrahunt.

* FER. 4. POST DOM. 3. QUADR.

1. **E**T præteriens Iesus vidit hominem cæcum à nativitate:

2. & interrogaverunt eum discipuli eius: Rabbi, quis peccavit, hic, aut parentes eius, ut cæcus nasceretur?

3. Respondit Iesus: Neque hic peccavit,

neque parentes eius: sed ut manifestentur opera Dei in illo.

4. Me oportet operari opera eius, qui misit me, donec dies est: venit nox, quando nemo potest operari.

5. quamdiu sum in mundo, lux sum mundi.

6. Hæc cum dixisset, expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & linivit lutum super oculos eius,

7. & dixit ei: Vade, lava in natatoria Siloë (quod interpretatur Missus.) Abiit ergo, & lavit, & venit videns.

8. Itaque vicini, & qui viderant eum prius quia mendicus erat, dicebant: Nónne hic est, qui sedebat, & mendicabat? Alii dicebant: Quia hic est.

9. Alii autem: Nequaquam, sed similis est ei. Ille verò dicebat: Quia ego sum.

10. Dicebant ergo ei: Quomodo aperti sunt tibi oculus?

11. Respondit: Ille homo, qui dicitur Iesus, lutum fecit: & unxit oculos meos, & dixit mihi: Vade ad natatoria Siloë, & lava. Et abii, lavi, & video.

12. Et dixerunt ei: Ubi est ille? Ait: Nescio.

13. Adducunt eum ad Phariseos, qui cæcus fuerat.

14. Erat autem sabbatum quando lutum fecit Iesus, & aperuit oculos eius.

15. Iterum ergo interrogabant eum Pharisei quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: Lutum mihi posuit super oculos, & lavi, & video.

16. Dicebant ergo ex Phariseis quidam: Non est hic homo à Deo, qui sabbatum non custodit. Alii autem dicebant: Quomodo potest homo peccator hæc signa facere? Et schisma erat inter eos.

17. Dicunt ergo cæco iterum: Tu quid dicis de illo, qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit: Quia propheta est.

18. Non crediderunt ergo Iudæi de illo, quia cæcus fuisset & vidisset, donec vocaverunt parentes eius, qui viderat:

19. & interrogaverunt eos, dicentes: Hic est filius vester, quem vos dicitis quia cæcus natus est? Quomodo ergo nunc videt?

20. Respondérunt eis parentes eius, & dixerunt: Scimus quia hic est Filius noster, & quia cæcus natus est:

21. quomodo autem nunc videt, nescimus: aut quis eius aperuit oculos, nos nescimus: ipsum interrogate: ætatem habet, ipse de se loquatur.

22. Hæc

CAPUT X.

Veri pastores, & mercenarij discrimina. Iudæi Christum lapidare volunt, quod se unum cum patre esse diceret.

1. **A**Men ꝛ, amen dico vobis: qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit aliunde: ille fur est, & latro.

2. Qui autem intrat per ostium, pastor est ovium.

3. Huic ostiarius aperit, & oves vocem eius audiunt, & proprias oves vocat nominatum, & educit eas.

4. Et cum proprias oves emisit, ante eas vadit: & oves illum sequuntur, quia sciunt vocem eius.

5. Alienum autem non sequuntur, sed fugiunt ab eo: quia non novérunt vocem alienorum.

6. Hoc proverbium dixit eis Iesus. Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis.

7. Dixit ergo eis iterum Iesus: Amen, amen dico vobis, quia ego sum ostium ovium.

8. Omnes quotquot venerunt, fures sunt, & latrones, & non audierunt eos oves.

9. Ego sum ostium. Per me si quis introierit, salvabitur: & ingrediatur, & egrediatur, & pascua inveniet.

10. Fur non venit nisi ut furatur, & mactet, & perdat. Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant.

11. ꝛ Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis.

12. Mercenarius autem, & qui non est pastor, cuius non sunt oves proprie, videt lupum venientem, & dimittit oves, & fugit: & lupus rapit, & dispergit oves:

13. mercenarius autem fugit, quia mercenarius est, & non pertinet ad eum de ovibus.

14. Ego sum pastor bonus: & cognosco meas, & cognoscunt me meæ.

15. * Sicut novit me Pater, & ego agnosco Patrem: & animam meam pono pro ovibus meis.

16. Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili: & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unum ovile, & unus pastor.

17. Propterea me diligit Pater: * quia ego pono animam meam, ut iterum sumam eam.

18. Nemo tollit eam à me: sed ego

22. Hæc dixerunt parentes eius, quoniam timébant Iudæos: iam enim conspiraverant Iudæi, ut si quis eum confiteretur esse Christum, extra synagogam fieret.

23. Propterea parentes eius dixerunt: Quia ætatem habet, ipsum interrogate.

24. Vocaverunt ergo rursum hominem, qui fuerat cæcus, & dixerunt ei: Da glóriam Deo. nos scimus quia hic homo peccator est.

25. Dixit ergo eis ille: Si peccator est, nescio: unum scio, quia cæcus cum essem, modò video.

26. Dixerunt ergo illi: Quid fecit tibi? quomodo aperuit tibi oculos?

27. Respondit eis: Dixi vobis iam, & audistis: quid iterum vultis audire? numquid & vos vultis discipuli eius fieri?

28. Maledixerunt ergo ei, & dixerunt: Tu discipulus illius sis: nos autem Móysi discipuli sumus.

29. Nos scimus quia Móysi locutus est Deus: hunc autem nescimus unde sit.

30. Respondit ille homo, & dixit eis: In hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde sit, & aperuit meos oculos:

31. scimus autem quia peccatores Deus non audit: sed si quis Dei cultor est, & voluntatem eius facit, hunc exaudit.

32. A sæculo non est auditum quia quis aperuit oculos cæci nati.

33. Nisi esset hic à Deo, non poterat facere quidquam.

34. Respondérunt, & dixerunt ei: In peccatis natus es totus, & tu doces nos? Et eiecerunt eum foras.

35. Audivit Iesus quia eiecerunt eum foras: & cum invenisset eum, dixit ei: Tu credis in Filium Dei?

36. Respondit ille, & dixit: Quis est, Domine, ut credam in eum?

37. Et dixit ei Iesus: Et vidisti eum, & qui loquitur tecum, ipse est.

38. At ille ait: Credo Domine. Et prociens adoravit eum.

39. Et dixit Iesus: In iudicium ego in hunc mundum veni: ut qui non vident videant, & qui vident cæci fiant.

40. Et audierunt quidam ex Phariseis, qui cum ipso erant, & dixerunt ei: Numquid & nos cæci sumus?

41. Dixit eis Iesus: Si cæci essetis, non haberetis peccatum. nunc verò dicitis: Quia videmus. Peccatum vestrum manet.

* FER. 3. POST PENTEC.

* DOM. 2.

POST PASCHA.

* Isai. 40.

Ezech. 34.

23. & 37.

24.

* Matth.

11. 27.

Luc. 10.

22.

* Isai. 53.

7.

pono eam à meípso, & potestatem hábeo ponéndi eam: & potestatem hábeo iterum fuméndi eam: Hoc mandátum accépi à Patre meo.

19. Diffénsio iterum facta est inter Iudæos propter sermónes hos.

20. Dicébant autem multi ex ípñs: Dæmónium habet, & insanit: quid eum auditis?

21. Alii dicébant: Hæc verba non sunt dæmónium habéntis: numquid dæmónium potest cæcórum óculos aperire?

* 1. Mac. 4. 22. * † Facta sunt autem Encania in Ierosólýmìs: & hiems erat.

† FER. 4. 23. Et ambulábat Iesus in templo, in pórticu Salomónis.

DOMIN. 24. Circumdedérunt ergo eum Iudæi, & dicébant ei: Quóúsque animam nostram tollis? si tu es Christus, dic nobis palàm.

Item 25. Respóndit eis Iesus: Lóquor vobis, & non créditis. ópera, quæ ego fácio in nómine Patris mei, hæc testimónium pèrhíbent de me:

DOMIN. 26. sed vos non créditis, quia non estis INFR. OCTAV. 27. Oves meæ vocem meam áudiunt: & ego cognóscó eas, & sequúntur me:

DEDIC. 28. & ego vitam ætérnam do eis: & non peribunt in ætérnum, & non rápiet eas quisquam de manu mea.

ECCLES. 29. Pater meus quod dedit mihi, maius ómnibus est: & nemo potest rápere de manu Patris mei.

30. Ego, & Pater unum sumus.

31. Sustulérunt ergo lápides Iudæi, ut lapidárent eum.

32. Respóndit eis Iesus: Multa bona ópera osténdi vobis ex Patre meo, propter quod eórum opus me lapidátis?

33. Respóndérunt ei Iudæi: De bono ópere non lapidámus te, sed de blasphémia: & quia tu homo cum sis, facis teípsum Deum.

* Psal. 31. 34. Respóndit eis Iesus: Nónne scriptum est in lege vestra: * quia Ego dixi, dii estis?

6. 35. Si illos dixit deos, ad quos sermo Dei factus est, & non potest solvi scriptúra:

36. quem pater sanctificávit, & misit in mundum, vos dicitis: Quia blasphemias: quia dixi, Filius Dei sum?

37. Si non fácio ópera Patris mei, nolite crédere mihi.

38. Si autem fácio: & si mihi non vultis crédere, óperibus crédate, ut cognoscátis, & credátis quia Pater in me est, & ego in Patre. ^A

39. Quærebant ergo eum apprehéndere: & exivit de manibus eórum.

40. Et abiit iterum trans Iordánem in eum locum, ubi erat Ioáñnes baptizans primùm: & mansit illic:

41. & multi venérunt ad eum, & dicébant: Quia Ioáñnes quidem signum fecit nullum.

42. Omnia autem quæcúmque dixit Ioáñnes de hoc, vera erant. Et multi credidérunt in eum.

CAPUT XI.

Iesus Lázarus excitat à mórtuis; quo insigni miraculo complures móti, in Christum credunt. Hinc Pontificum, & Pharisæorum ódia; & inuito consilio, necem illi meditántur.

1. † ERat autem quidam lánguens Lázarus à Bethánia, de castèllo Mariæ, & Marthæ soróris eius.

2. (Mariæ autem erat, * quæ unxit Dóminum unguento, & extérsit pedes eius capillis suis: cuius frater Lázarus infirmabátur.)

3. Misérunt ergo soróres eius ad eum dicéntes: Dómine, ecce quem amas infirmátur.

4. Audiens autem Iesus dixit eis: Infirmitas hæc non est ad mortem, sed pro glória Dei, ut glorificétur Filius Dei per eam.

5. Diligébat autem Iesus Martham, & sorórem eius Mariam, & Lázarus.

6. Ut ergo audivit quia infirmabátur, tunc quidem mansit in eodem loco duobus diébus.

7. deíndè post hæc dixit discipulis suis: Eámus in Iudæam iterum.

8. Dicunt ei discipuli: Rabbi, nunc quærebant te Iudæi lapidare, & iterum vadis illuc?

9. Respóndit Iesus: Nónne duodecim sunt horæ diéi? Si quis ambuláverit in die, non offéndit, quia lucem huius mundi videt:

10. si autem ambuláverit in nocte, offéndit, quia lux non est in eo.

11. Hæc ait, & post hæc dixit eis: Lázarus amicus noster dormit: sed vado ut à somno excitem eum.

12. Dixérunt ergo discipuli eius: Dómine, si dormit, salvus erit.

13. Díxerat autem Iesus de morte eius: illi autem putáverunt quia de dormitióne somni diceret.

14. Tunc

14. Tunc ergo Iesus dixit eis manifestè: Lázarus mórtuus est:

15. & gaudeo propter vos, ut credátis, quóniam non eram ibi. sed eámus ad eum.

16. Dixit ergo Thomas, qui dicitur Didymus, ad condiscipulos: Eámus & nos, ut moriámur cum eo.

17. Venit itaque Iesus: & invénit eum quatuor dies iam in monumento habéntem.

18. (Erat autem Bethánia iuxta Ierosólýmam quasi stádiis quíndecim.)

19. Multi autem ex Iudæis venérant ad Martham, & Mariam, ut consolaréntur eas de fratre suo.

20. Martha ergo ut audivit quia Iesus venit, occurrít illi: Mariæ autem domi sedébat.

† IN DIE 21. † Dixit ergo Martha ad Iesum: Dómine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mórtuus:

22. sed & nunc scio quia quæcúmque popósceris à Deo, dabit tibi Deus.

23. Dicit illi Iesus: Resúrget frater tuus.

24. Dicit ei Martha: Scio quia resúrget * in resurrecciónè in novíssimo die.

25. Dixit ei Iesus: Ego sum resurrecciónis, & vitæ: * qui credit in me, etiám si mórtuus fuerit, vivet:

26. & omnis, qui vivit, & credit in me, non moriétur in ætérnum. Credis hoc?

27. Ait illi: Utiqúe Dómine, ego credidi, quia tu es Christus filius Dei vivi, qui in hunc mundum venísti.

28. Et cum hæc dixisset, abiit, & vocávit Mariam sorórem suam siléntio, dicéns: Magister adest, & vocat te.

29. Illa ut audivit, surgit citò, & venit ad eum:

30. nondum enim vénerat Iesus in castèllum: sed erat adhuc in illo loco, ubi occurrerat ei Martha.

31. Iudæi ergo, qui erant cum ea in domo, & consolabántur eam, cum vidissent Mariam quia citò surréxit, & exiit, secúti sunt eam dicéntes: Quia vadit ad monumentum, ut ploret ibi.

32. Mariæ ergo, cum venisset ubi erat Iesus, videns eum, cécidit ad pedes eius, & dicit ei: Dómine, si fuisses hic, non esset mórtuus frater meus.

33. Iesus ergo, ut vidit eam plorántem, & Iudæos, qui venérant cum ea, plorántes, infremuit spiritu, & turbávit seípsum,

34. & dixit: Ubi posuístis eum? Dicunt ei: Dómine, veni, & vide.

35. Et lacrymátus est Iesus.

36. Dixérunt ergo Iudæi: Ecce quómódò amábat eum.

37. Quidam autem ex ípñs dixérunt: * Non póterat hic, qui apéruit óculos cæci nati, fácere ut hic non morerétur? ^{* Sup. 9. 6.}

38. Iesus ergo rursùm fremens in semetípso, venit ad monumentum. erat autem spelúnca: & lapis superpósitus erat ei.

39. Ait Iesus: Tóllite lapidem. Dicit ei Martha foror eius, qui mórtuus fuerat: Dómine, iam fœtet, quatríduanus est enim.

40. Dicit ei Iesus: Nónne dixi tibi quóniam si credideris, vidébis glóriam Dei?

41. Tulérunt ergo lapidem: Iesus autem elevávis fursum óculis, dixit: Pater grátias ago tibi quóniam audísti me.

42. ego autem sciébam quia semper me audis, sed propter pópulum, qui circumstat, dixi: ut credant quia tu me misísti.

43. Hæc cum dixisset, voce magná clamávit: Lázare veni foràs.

44. Et statim pródiit qui fuerat mórtuus, ligátus pedes, & manus ínititis, & fácies illius sudário erat ligata. Dixit eis Iesus: Sólvite eum, & sínite abire.

45. Multi ergo ex Iudæis, qui venérant ad Mariam, & Martham, & viderant quæ fecit Iesus, credidérunt in eum. ^A

46. Quidam autem ex ípñs abiérunt ad Pharisæos, & dixérunt eis quæ fecit Iesus.

47. † Collegérunt ergo Pontifices & Pharisæi concilium, & dicébant: Quid fácimus, quia hic homo multa signa facit? ^{† FER. 6. DOMIN. PASS. 1.}

48. Si dimittimus eum sic, omnes crederent in eum: & venient Románi, & tollent nostrum locum, & gentem.

49. * Unus autem ex ípñs Caiúphas nómine, cum esset Póntifex anni illius, dixit eis: Vos nescítis quidquam, ^{* Infr. 18. 14.}

50. nec cogitátis quia expedit vobis ut unus moriátur homo pro pópulo, & non tota gens péreat.

51. Hoc autem à semetípso non dixit: sed cum esset Póntifex anni illius, prophétávit, quòd Iesus moritúrus erat pro gente,

52. & non tantum pro gente, sed ut filios Dei, qui erant dispèrsi, congregáret in unum.

53. Ab illo ergo die cogitáverunt ut interficerent eum.

54. Iesus ergo iam non in palàm ambulábat apud Iudæos, sed abiit in regiónem iuxta defértum, in civitátem, quæ dicitur Ephrem, & ibi morabátur cum discipulis suis. ^A